Ч. 216 · Недѣля 26 вересня (8 жовтня) 1893. · Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Редакція и Адмініcтрація: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціѣ неопечатанѣ вольнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Старостствахъ на провінціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

До ситуаціѣ въ Чехіи.

Колибъ хтось мавъ и найбôльшу прихильность для Молодочехôвъ, то мусѣвъ бы таки признати, що ихъ загониста политика наробила вже великои шкоды ческому народови и мабудь наробить ще бôльшои, бо не видко, щобы Молодочехи заходились коло того, абы нароблене лихо бодай яко тако направити и звести свою политику на лѣпшу дорогу. Выданый ними манѣфестъ до народу, хочь єго мимо конфіскаты розкинено въ кувертахъ — якъ кажуть въ 20.000 примѣтникахъ, — певно не одушевивъ нѣкого въ самôй партіи, а люде посторонни, навѣть зовсѣмъ рôвнодушни̂ для ческои справы не знайшли для него анѣ слова похвалы. Манѣфестъ не подавъ нѣчого нового, лишь пусти̂ и давно перемелени̂ фразы. Зато мѣры яки̂ предпринимає правительство, стають чимъ разъ острѣйши̂, а вôдъ нихъ мусять терпѣти навѣть и ти̂, котри̂ не завинили. Важне въ сѣй справѣ єсть и то, що годѣ сказати, щобы всѣ ти̂ строги̂ мѣры були вымѣрени̂ противъ цѣлого ческого народу, хочь безперечно єго дотыкають. Нѣхто н. пр. не може сказати, що заведене стану вынимкового въ Празѣ було вымѣрене противъ цѣлого ческого народу, хочь єго дôткнуло; вынувати за него можна выключно лишь Молодочехôвъ. Се давъ такожь пôзнати намѣстникъ Чехіѣ, ґр. Тунъ, депутаціи прагскои рады громадскои, котра въ день именинъ цѣсарскихъ явила ся була у намѣстника зложити ґратуляцію Монарсѣ на єго руки.

Коли бурмістръ Праги, дръ Шольцъ въ своѣй розмовѣ зъ намѣстникомъ згадавъ про вынимковый станъ и сказавъ, що жителѣ Праги заховували ся спокôйно и не можна ихъ винувати за ти̂ ексцесы, яки̂ проявлялись въ мѣстѣ, що ихъ допускали ся молоди̂, незрѣли̂ хлопцѣ, сказавъ намѣстникъ, що вôнъ радъ зъ того, що дръ Шольцъ порушивъ сю справу. Въ послѣднихъ часахъ були дѣйстно ексцесы, котри̂ стали ся причиною заведеня стану вынимкового. Намѣстникъ згадавъ про то, що дѣялось коло памятника Франца, про уличну демонстрацію въ передодень цѣсарскихъ уродинъ, про то, що дѣялось въ реставраціи Ходера та про всѣляки̂ бурливи̂ зборы, а мѣжь тыми и про зборы въ Лужецу, де промавлявъ оденъ изъ молодоческихъ проводирôвъ, дръ Едв. Ґреґръ, а де було такожь богато людей зъ Праги. Правда — сказавъ намѣстникъ, — що ексцесôвъ въ Празѣ допускались молоди̂ люде, члены „Омлядины“, але не треба того забувати, що поза тыми молодыми людьми стояли старши̂, люде интеліґентни̂, котри̂ давали починъ до того, все то дало правительству причину взяти ся до заведеня мѣръ вынимковыхъ.

Дальши̂ наслѣдки молодоческои аґітаціѣ суть: Въ Празѣ збôльшено поліцію о 156 людей. Триста участникамъ демонстраціѣ въ роковый день выданя цѣсарского рескрипту зроблено процесъ карный за оскорбу Монарха. Арештовано дра Расіна, редактора ґазеты Nezavislost, котру не позволено дальше выдавати. До Mor. List-ôвъ доносять зъ Праги, що Намѣстництво выдало приказъ ректорови ческого университету замкнути єго, наколибъ студенты того университету брали участь въ якихъ демонстраціяхъ. Мабуть достане ся такожь щось и Narod. List-амъ, сему головному орґанови Молодочехôвъ, бо зачувати, що послы Пацакъ и Аймъ носять ся зъ гадкою выдавати нову молодоческу ґазету, позаякъ побоюють ся, що колибъ въ Narod. List-ахъ появились бесѣды, выголошени̂ въ парляментѣ, то правительство закаже выдавати сю ґазету. У редактора сеи ґазеты зроблено ревізію и опечатано єго бюрко. — Прагскій судъ карный выдавъ приказъ арештувати Молодоческого аґітатора Шміда-Боше, а той утѣкъ до Нансі у Франціи. Мы вже вчера доносили коротко про него; вôнъ кажуть мавъ зраджувати такожь найтайнѣйши̂ пляны политичнои молодоческои партіѣ. Староческі ґазеты потверджують вѣсть, що вôнъ утѣкъ до Нансі и называють єго „другимъ Сабіною“. Першій Сабіна бувъ радикальный ческій публіцистъ, котрого народъ въ початкахъ сѣмдесяти рокôвъ бувъ вôдцуравъ ся для того, що на него упало пôдозрѣне, що вôнъ стоить въ звязи зъ поліцією. Про сего Шміда-Боше подають ґазеты таки̂ близши̂ вѣсти: Вôнъ єсть сыномъ ческого робôтника, котрый передъ многими лѣтами выйшовъ до Парижа и тамъ оженивъ ся зъ якоюсь француською Боше, а вôдтакъ въ шѣсдесяти рокахъ вернувъ до Праги. Молодый Шмідъ бувъ зъ разу учителемъ чужихъ языкôвъ, але опôсля взявъ ся до политичнои аґітаціѣ и вôдзначавъ ся на всѣлякихъ зборахъ яко добрый бесѣдникъ. Улюбленымъ єго тематомъ було збратане Чехôвъ зъ Французами и въ тôмъ дусѣ промавлявъ вôнъ въ Нансі, коли свого часу приѣхали були туды чески̂ „Соколы“. Молодочехи мали повне довѣрє до него и хотѣли навѣть ставити єго кандидатуру на посла. Въ послѣднихъ часахъ стали єго пôдозрѣвати, що вôнъ веде аґітацію для зарôбку, ба, коли пôдчасъ демонстраціѣ въ роковый день выданя цѣсарского рескрипту арештовано кôлькохъ людей за оскорбу монарха, стали всѣ говорити, що то Шмідъ до того причинивъ ся и тогды то вôнъ уважавъ за вôдповѣдне вынестись чимъ скорше до Франціи.

Ото кôлька дрôбныхъ фактôвъ зъ теперѣшнои ситуаціѣ въ Чехахъ. За тыждень вже и покаже ся яки̂ будуть дальши̂ поважнѣйши̂ наслѣдки молодоческои политики.

Блудни̂ огники.

(Конець).

Кноръ розповѣдає дальше, що поломѣнь того огника, котрый видѣвъ, не порушала ся але стала незначно дрожати, коли вôнъ почавъ хусткою махати и порушивъ воздухъ. Вôнъ вложивъ опôсля конець своєи палицѣ въ огникъ и державъ єго черезъ хвилю, а коли вôдтакъ єѣ выймивъ, то не було майже слѣду, щобы она въ нѣмъ загрѣла ся. Вôнъ пробувавъ дальше розбурхати палицею болото на сподѣ багна пôдъ самымъ огникомъ, але не мôгъ тымъ нѣчого вдѣяти, бо палиця була за коротка и вôнъ очевидно не мôгъ нею досягнути саме до того мѣсця, зъ вôдки поломѣнь выходила. Въ виду того можна бы сумнѣвати ся, чи Кноръ дѣйдѣйстно вложивъ бувъ палицю въ саму поломѣнь огника; може вôнъ державъ палицю лишь недалеко вôдъ поломѣни а єму при слабôмъ освѣтленю здавало ся, що держить єѣ таки въ самôй поломѣни. Але ось побачимо заразъ и другій подôбный случай.

Въ пятôй записцѣ именно розповѣдає якійсь Лістъ, що видѣвъ саме при гостинци, котрымъ иде ся зъ Бедры до Герсфельдъ, огники величины курячого яйця; они стояли на стеблахъ травы и мѣжь ними, не пôдскакували и не палахкотѣли. Они горѣли може мінуту або пôвтора и свѣтили зеленаво-бѣлымъ, яснымъ свѣтломъ. За каждый разъ, коли вѣтеръ повѣявъ, они гасли, а коли Лістъ приложивъ до поломѣни руку, то не чувъ вôдъ нихъ значного тепла.

Наконецъ треба ще згадати про спостереженя майора Блесона, про котри̂ знаходить ся такожь згадка въ „Фільософікальнôмъ Магазинѣ“. Спостереженя ти̂ роблено въ багнистôй долинѣ Губицкого лѣса, котрои долѣшный конецъ творить млаковина зъ зелѣзнистою водою. Въ день було видко, що зъ того багна пôдоймали ся баньки ґазови̂, а въ ночи свѣтили ся на тôмъ самôмъ мѣсци синяво-червони̂ поломѣни. Коли Блесонъ прийшовъ туды одного разу въ ночи, то ти̂ поломѣни почали вôдъ него втѣкати; коли вôнъ стоявъ тихо, то они знову вертали ся. Вôнъ пробовавъ запалити до нихъ кусники паперу. Зъ разу самъ єго вôддыхъ вôдганявъ поломѣнь такъ далеко, що вôнъ не мôгъ запалити кусникъ паперу до неи, але опôсля вôдвернувъ вôнъ голову, заперъ духъ въ собѣ и папѣръ заразъ займивъ ся.

Єму удало ся поломѣнь тымъ способомъ загасити, що вôнъ гнавъ єѣ передъ собою, ажь она прийшла въ то мѣсце, де вже не було ґазу. Коли вôнъ вôдтакъ державъ кусень запаленого паперу надъ тымъ мѣсцемъ, де зъ землѣ добувавъ ся ґазъ, то наставъ выбухъ и запаливъ ся ґазъ, що займавъ може вôсѣмъ або и девять квадратовыхъ стôпъ. При тôмъ показало ся червоне свѣтло, котре незадовго збѣгло ся въ одну сину поломѣнь, майже на пôвъ сяжня высоку и она горѣла дальше, то потахаючи то стаючи яснѣйшою. Надъ раномъ огники почали блѣднути, пôдходили нѣбы близше землѣ, ажь наконецъ коли розвиднѣлось, погасли зовсѣмъ и щезли.

Въ однôмъ лѣсѣ на горѣшнôмъ Шлеску перебувавъ Блесонъ черезъ кôлька ночей; єму удало ся тамъ запалити болотный ґазъ штучно кôлька разôвъ, але анѣ кусника паперу анѣ скипки не мôгъ вже запалити вôдъ огника. Въ Комскôмъ лѣсѣ въ Польщи була поломѣнь темнѣйша якъ звычайно, а коли вôнъ хотѣвъ запалити вôдъ неѣ або кусникъ паперу або скипку, то они покрывали ся якоюсь липкою и вохкою матерією. При иншôй нагодѣ удало ся єму запалити ґазы надъ багномъ зъ далека за помочею ракеты.

Коли зберемо разомъ всѣ ти̂ спостереженя, то побачимо, що ледви чи ще можна сумнѣвати ся, що блудни̂ огники таки направду появляють ся яко свѣтла въ тыхъ мѣсцяхъ, де зъ землѣ добувають ся пальни̂ ґазы. Головнымъ ґазомъ того рода єсть вуглеводень, то єсть ґазъ, котрый складає ся зъ одного атому вугля и чотырохъ атомôвъ водня и длятого, що въ природѣ показує ся тамъ, де суть багонни̂ болота, называє ся болотнымъ або багоннымъ ґазомъ. Ґазъ той можна по багнахъ и

Зъ рускихъ товариствъ.

(Загальни̂ зборы филїѣ „Просвѣты“ въ Камѣнцѣ струмиловôй.)

Въ другôй половинѣ червня сего року минувъ рôкъ истнованя каменецкои філїѣ „Просвѣты“. Тому що въ червни бувъ горячій часъ робучій, то рôчни̂ загальни̂ зборы годѣ було скликати на день роковинный. Зъ початку бувъ проєктъ скликати зборы на конець серпня, однакъ и въ тôмъ часѣ зайшли важнѣйши̂ перешкоды, такъ що остаточно порѣшено скликати зборы на день 4 жовтня. Помимо робучого дня почала саля уряду громадского наповняти ся членами, а до 3-ои години були вже майже всѣ члены нашои філїѣ. Всѣхъ членôвъ числить доси філія 83, а на зборахъ явилось до сотки людей (се-бъ то й нови̂, що задумали вписати ся въ члены).

Голова філїѣ о. Цегельскій, парохъ каменецкій, вôдкрывъ зборы промовою, въ котрôй пояснивъ значѣнє конституціѣ для нашого народу, а вкôнци внѣсъ „многая лѣта“ въ честь Є. В. Цѣсаря, а зборы вôдспѣвали, вставши зъ мѣсць. Вôдтакъ голова представивъ зборамъ делеґата центрального львôвского выдѣлу „Просвѣты“ п. Ол. Барвѣньского та правительственного комісаря п. Чермака, и здавъ справу зъ дотеперѣшнои дѣяльности выдѣлу бôльше менше тыми словами:

„Свѣтли̂ Зборы! Въ рôкъ по завязаню нашои філїѣ стаю передъ вами, вп. члены, щобы здати справу зъ дѣяльности выдѣлу. Напередъ заявляю, що дѣяльнôсть наша въ сѣмъ першôмъ роцѣ не выказала якихсь надто великихъ результатôвъ. Але се нехай не знеохочує вп. членôвъ, бо таке мусить переходити кожде товариство въ початкахъ свого истнованя. Кождый признає, що сей рôкъ треба зачислити до незвычайныхъ рокôвъ въ житю господарскôмъ. Всяки̂ можливи̂ пошкоды елементарни̂, що вплываютъ на житє поодинокои людины, мусятъ тымъ самымъ вплынути и на товариство, котре складає ся переважно зъ хлѣборобôвъ-селянъ. Однакъ мимо того видно, що наша філія не спить, бо сего року число членôвъ подвоило ся. — Выдѣлъ вôдбувъ три засѣданя. На нихъ порушувано квестію переносу мощей безсмертного Маркіяна та зъ радостію констатуємо, що проєктъ нашъ станесь небавомъ (1 падолиста — *Ред.)* фактомъ довершенымъ. Кромѣ того выдѣлъ удававъ ся письменно до рôзныхъ людей въ повѣтѣ, щобы закладали читальнѣ. Поки-що заложено читальню въ Ланахъ, котра вже въ невдовзѣ розпôчне свою дѣяльнôсть, а друга читальня завязує ся въ Милятинѣ. Дальше старавъ ся выдѣлъ о пôднесенє економічне нашого народу. Звѣстна рѣчь, селяне наши̂ найлюбѣйше займаютъ ся управою рôлѣ, а чого иншого не хапаютъ ся. Дуже важною та хосенною рѣчею для нашого селяньства єсть купецтво. Выдѣлъ заходивъ ся коло того, щобы починъ зробити въ самôй Камѣнцѣ. Завязала ся спôлка, въ складъ єѣ увôйшли люде зъ интеліґенціѣ, мѣщаньства та дооколичного селяньства. Одинъ членъ спôлки, ч. Петро Борисъ зъ Ясеницѣ, заявивъ охоту вести торговлю. Спôлка выслала єго на практику склепову до „Народнои Торговлѣ“ у Львовѣ, а по вôдбутôй практицѣ сего чоловѣка отворено склепъ пôдъ назвою: „Торговля П. Бориса и Спôлки“ несповна рôкъ тому назадъ, дня 20 падолиста 1892 р. Доси результатъ нашои торговлѣ вповнѣ вдоволяючій. Се одинъ крокъ на передъ въ нашôмъ повѣтѣ. Наколи-бъ други̂ громады пôйшли за нашимъ примѣромъ, то могли-бъ мати гарный хосенъ зô свого гроша. Внедовзѣ по нашôй торговли заложили честни̂ патріоты зъ Таданѣ крамницю у себе. Дасть Богъ, буде ихъ бôльше! Выдѣлъ уступаючій складає моими устами подяку за довѣріє и просить приступити до выбору нового выдѣлу. Наконець припоручаю Свѣтлымъ зборамъ проводъ нинѣшныхъ нарадъ вôддати нашому Впов. послови и совѣтникови Ол. Барвѣньскому“. Се внесенє принято.

Потôмъ пос. Барвѣньскій почавъ свôй выкладъ, а властиво промову о реліґійно-моральнôмъ выхованю. Попередъ повитавъ именемъ головного выдѣлу „Просвѣты“ членôвъ каменецкои філїѣ и пôднѣсъ, що на тутешну філію звернени̂ очи всѣхъ Русинôвъ, бо въ єѣ окрузѣ лежать тлѣнни̂ останки безсмертного Маркіяна Шашкевича. Вôдтакъ перейшовъ до часôвъ Маркіяна и порôвнавъ тогдѣшный станъ нашого народного положеня зъ нинѣшнымъ. То, що у насъ почавъ Маркіянъ зъ товаришами, се въ тôмъ самôмъ часѣ було й на Украинѣ за починомъ Шевченка. Они оба показали, що наша народнôсть та наша мова має право истнованя. Опôсля бесѣдникъ поставивъ два пытаня: І. Чи має житє наше народне розвивати ся на основѣ реліґійнôй, на основѣ христіяньскои вѣры? II. Чи реліґія, вѣра противна розвиткови народному або чи єго спинає? На ти̂ пытаня вôдповѣдає, що нарôдъ руско-украиньскій глубоко реліґійный, реліґія проникає житє народне та проявляє ся въ усѣхъ творахъ народныхъ поетôвъ. Бесѣдникъ перейшовъ творы Шашкевича та Шевченка и наводивъ дословно уступы зъ творôвъ обохъ поетôвъ, доказуючи реліґійнôсть обохъ ихъ. Дальше на основѣ цитатôвъ зъ ихъ писань выказувавъ, що розумованє та запеперечуванє реліґіѣ до нѣчого не веде, выказувавъ, що Шашкевичъ намагавъ ся перекласти Євангеліє на народну мову, щобы нарôдъ мôгъ Євангеліє зъ зрозумѣнємъ читати та въ нѣмъ мудрости и потѣхи шукати. Наконець доказувавъ, що ти̂ сами̂ прінципы руководили тыми патріотами, котри̂ передъ 25 лѣтами заложили товариство „Просвѣты“, а хотяй люде злои волѣ пôдсуваютъ сему товариству нещири̂ интенціѣ та прозываютъ єго безбожнымъ, то найлѣпшимъ на се опрокиненємъ єсть се, що до того товариства належить такъ много священикôвъ и всѣ руски̂ владики“.

По промовѣ п. Барвѣньского выбрани̂ выдѣловыми: о. М. Цегельскій, судья п. Левъ Гарасимовичъ, о. Кароль Бардинъ, парохъ зъ Ланôвъ, о. Зельскій, парохъ зъ Милятина, и пп. Ваньо, Миколаєвичъ, учитель зъ Полового и Сологубъ. На заступникôвъ выдѣловыхъ вийшли пп. Пекарскій и Подолюкъ та о. Питликъ зъ Добротвора.

На внесенє контрольнои комісіѣ дано абсолюторію ведучому касову книгу.

Пос. Барвѣньскій подавъ до вѣдомости, що вôнъ для селянъ та мѣщанъ присутныхъ на зборахъ закупивъ 60 білєтôвъ до театру. Зборы приняли се радôстно и зъ щирою подякою.

О. Цегельскій додавъ ще до свого справозданя, що выдѣлъ занимавъ ся збиранємъ складокъ на памятникъ для Маркіяна Шашкевича. Сума по нинѣшный день зôбраныхъ грошей выносить 153 зр. Наконець пояснивъ зôбранымъ проґраму похоронôвъ Маркіяновыхъ та завзывавъ, щобы члены каменецкои філїѣ взяли якъ найчисленнѣйшу участь въ тôмъ торжествѣ. — Проф. Барвѣньскій запросивъ такожъ усѣхъ въ имени центрального выдѣлу.

Зъ порядку наступивъ вôдчитъ учителя п. Стецькова про потребу закладаня шкôлокъ садôвничихъ. Сей фаховый вôдчитъ, гарно та приступно оброблєный, приняли зôбрани̂ селяне та мѣщане грôмкими оплесками.

По зборахъ заразъ выдѣлъ уконституувавъ ся, выбираючи о. М. Цегельского головою, п. Льва Герасимовича заступникомъ головы а о. Кароля Бардина зъ Ланôвъ секретаремъ. Вечеромъ всѣ участники зборôвъ гостили въ нашôмъ театрѣ.

мочарахъ ловити у фляшки; робить ся то въ той спосôбъ, що палицею розбурхує ся въ сподѣ болота и тамъ де на верхъ воды выходять баньки зъ ґазомъ, наставляєсь фляшки, въ котри̂ ґазъ вôдтакъ вбѣгає. Однакожъ фляшки ти̂ треба насамперед наповнити водою и пôдъ водою перевернути горѣ дномъ, а вôдтакъ ажъ наставляти ихъ надъ выходячій ґазъ такъ, щобы лишь шийка выставала зъ воды. Въ мѣру того якъ входить ґазъ до фляшки, выходить зъ неи вода. Коли вже достаточно призбираєсь ґазу у фляшцѣ, затыкаєсь єѣ цѣльно пôдъ водою. Такъ зловленый ґазъ можна запалити и має ся тогды найлѣпшій доказъ, що ґазъ выходячій зъ багонъ може горѣти. Багонный ґазъ знаходить ся иногдѣ навѣть въ бôльшихъ банькахъ въ ледѣ; коли розбити таку баньку, то можна выходячій зъ неи ґазъ запалити. Розходить ся лишь о то, якимъ способомъ той ґазъ въ природѣ самъ вôдъ себе зачинає горѣти? Середъ деякихъ сприяючихъ обставинъ можутъ прилучити ся до того багонного ґазу инши̂ ґазы, въ котрыхъ єсть фосфоръ, або таки̂, котри̂ можутъ на воздусѣ сами̂ вôдъ себе займати ся. Матерій такихъ, котри̂ въ данôмъ случаю можутъ свѣтити, не бракъ, але що єсть якъ разъ въ блудныхъ огникахъ, коли они горять, то трудно сказати; самымъ здогадомъ не можна того пояснити, треба бы хиба такій огникъ зловити и єго хемічно розслѣдити. Але припустѣмъ, що въ блудныхъ огникахъ були бы дѣйстно того рода ґазы, що горять сами̂ вôдъ себе, то все таки одна рѣчь остає ся загадочною. Зъ одной стороны довѣдуємось вôдъ Фільопантіого, що вôнъ запаливъ клоче до блудного огника, зъ другои стороны знову каже Лістъ, що державъ руку въ поломѣни огника и майже не чувъ нѣякого тепла; наконець каже Фоґель, що огникъ, котрый вôнъ видѣвъ, зовсѣмъ не подобавъ на звычайну поломѣнь. Ту саму рôзницю знаходимо такожъ у Блєсона: разъ може вôнъ запалити папѣръ до блудного огника, другій разъ не може. Суть отже якись рôзницѣ; разъ зближаєсь блудный огникъ до звычайнои горячои поломѣни, другій разъ єсть вôнъ холодный и свѣтить якъ яке фосфоризуюче тѣло. Дуже характеристични̂ для сеи рôзницѣ суть дослѣды Блєсона въ Губицкôмъ лѣсѣ: вôнъ запалює насамперед ґазъ, що зôбравъ ся надъ багномъ на просторѣ одного квадратового метра, при тôмъ показує ся сильна поломѣнь и настає выбухъ зовсѣмъ такъ, якъ при звычайнôмъ спаленю; опôсля гасне та сильна поломѣнь, очевидно длятого, що вже за мало пôдходить до неи ґазу, лишає ще лишь слабе, бôльше фосфоризуюче свѣтло, котре свѣтить дальше и гасне надъ ранкомъ такъ поволеньки, що можна бы подумати, що оно єсть ще й въ день, але вôдъ денного свѣтла єго не видко.

Ти̂ спостереженя вказуютъ очевидно на то, що выходячи̂ изъ багонъ ґазы горять на воздусѣ двоякимъ способомъ: разъ звычайнымъ способомъ, якъ кожда горяча поломѣнь, другій разъ поволи, бôльше фосфоризуючою поломѣнею, котрои сила свѣтла єсть такъ слаба, що она може и за дня свѣтити, лишь що єѣ тогды не видко. Хотѣвши розслѣдити блудни̂ огники, треба бы ще двѣ головни̂ задачѣ сповнити: насамперед треба ихъ т. є. ти̂ ґазы, що выходять изъ землѣ, зловити у фляшки и хемічно ихъ розôбрати, а вôдтакъ треба бы вышукувати фосфоризуючи̂ огники и ихъ розслѣджувати. Блєсонъ каже, що папѣръ и скипка покрывались якоюсь липкою вогкостію, коли вôнъ ихъ запалювавъ до поломѣни блудного огника; то нагадує очевидно ту слизисту масу, про котру згадує Мусшенбрекъ, може бути, що та маса, що та якась вогка и липка покрыва, що показувалась на папери и скипцѣ, то якійсь продуктъ изъ фосфору, котрый осѣдавъ на згаданыхъ предметахъ. Але й о тôмъ не можна нѣчого певного сказати, бо треба бы насамперед перевести хемічну анализу.

Про блудни̂ огники теперь чимъ разъ менше чувати а причина того зовсѣмъ проста и природна. Люде стараютъ ся теперь всюды багна осушувати, а чимъ менше багонъ, тымъ менше й чутки про блудни̂ огники.

Послухаймо жъ ще теперь, що каже нѣмецкій ученый дръ Даменъ о блудныхъ огникахъ. Якъ вже повысше сказано, можна бы о блудныхъ огникахъ ажъ тогды щось певного сказати, колибъ розслѣдило ся точно ти̂ ґазы, що добуваютъ ся зъ землѣ и даютъ головну пôдставу до тыхъ огникôвъ. Може якихъ десять лѣтъ тому назадъ роблено штучно багонный ґазъ а Даменъ розповѣдає о тôмъ такъ:

Въ 1883 р. змѣшавъ бувъ професоръ Тапейнеръ однопроцентовый екстрактъ мяса зъ намуломъ, зъ котрого добували ся горѣючи̂ ґазы. Ґазы, яки̂ теперь творили ся, ловивъ

Перегляд̑ъ полiтичный.

Комісія для закона карного ухвалила на внесене пос. Пініньского постанову, що судови вôльно заказати часописямъ подавати справозданя изъ такихъ розправъ судовыхъ, котрî тягнуть ся довше якъ оденъ день. Справозданя зъ такихъ розправъ вôльно ажь тогды помѣщати, коли они скôнчать ся. Пос. Пініньскій мотивувавъ свое внесене тымъ, що часописи подаванемъ справоздань вплывають посередно на судьѣвъ присяжныхъ.

Сеи недѣлѣ мають вôдбути ся въ Пільзнѣ зборы пословъ и мужѣвъ довѣрія молодоческои партіѣ зъ Чехіѣ и Моравы въ цѣли нараджения ся надъ способами веденя дальшои політики.

Въ дневнôмъ приказѣ до міністра скарбу и справъ внутрѣшныхъ дозволивъ царь, щобы податокъ ґрунтовый за сей рôкъ можна въ цѣлôй россійскôй державѣ платити въ натурѣ. Єсть то найлѣпшій доказъ, въ якъ прикрôмъ положеню знайшло ся россійске рôльництво въ наслѣдокъ теперѣшнои борбы мытовои зъ Нѣмеччиною.

Journ. des Débats выступае остро противъ тыхъ часописей, що зъ причины зброеня ся Италіѣ стали вказувати на небезпечнôсть положеня и домагали ся якъ найскоршого скликаня парламенту. Положене — каже згадана ґазета — не єсть зовсѣмъ грôзне, а скорше скликане парламенту могло бы лишь безъ потребы занепокоити Европу.

Новинки.

Львôвъ дня 7 жовтня.

— **Перенесеня.** Міністерство судôвництва перенесло нотарѣвъ: Володислава Завадского зъ Гусятина до Чорткова и Конст. Рудницкого зъ Золотого Потока до Гусятина.

— **Б. Намѣстникъ Моравы** п. Германъ Лебль одержавъ зъ нагоды переходу въ сталый станъ супочичку титулъ барона.

— **Є. Е. п. Намѣстникъ** выѣхавъ вчера до Вѣдня.

— **Конкурсы.** Окружна Рада школьна въ Яворовѣ розписуе конкурсъ на посады греко кат. катихита въ Яворовѣ зъ платнею 660 зр., управителя школы въ Великихъ Очахъ, старшого учителя въ Краковци и на посады учителѣвъ при 1 класовыхъ школахъ: въ Будини, Боновѣ, Цетули, Черчику, Чолгиняхъ, Грушевичахъ, Яжевѣ старôмъ, Любѣняхъ, Молошковичахъ, Моранцяхъ, Мужиловичахъ народныхъ, Пôдлубахъ, Порудиѣ, Перед бôрю, Селискахъ, Свидници, Щеплотахъ, Вôльцѣ росновской. Подання треба вносити до 15 падолиста.

— **Д-ръ Д. Савчакъ,** членъ Выдѣлу краевого, выѣхавъ вчера на кôльканацять днѣвъ до Стиріѣ, щобы перевести студіѣ надъ способомъ побору краевыхъ оплатъ консумційныхъ. Зъ выѣздомъ д-ра Савчака не буде здержана высылка выданого нимъ „Збôрника законôвъ адміністраційныхъ" и всѣ замовленя будуть выконуватись вôдворотною почтою.

— **Холера.** Дня 5 жовтня захорувало 11 осôбъ, выздоровѣло 8, а померло 3.

— **На будову руского народного театру** надôславъ п. Й. Петрицкій зъ Золочѣвки 4 зр. 35 кр., на котрî вложили ся присутнî на кружку конференційнôмъ въ Конюхахъ за ініціятивою п. Л. Ремезы пп.: Радовь 30 кр., Вачкôвъ 20 кр., Ремеза 50 кр., Хомицкій 50 кр., Крупицкій 50 кр, Кунишь 30 кр., Демчукъ 20 кр., Яницкій 25 кр., Гродецкій 10 кр., Бенешь 20 кр., Воесовичь 10 кр., Маликôвна 20 кр. и Петрицкій 1 зр. — Дальше вложили пп.: Хшановскій зъ Кентъ 1 зр., Ляхъ зъ Высоцка выжного 1 зр, Д-ръ Фр. Смолька 10 зр., А. Уейскій зъ Денисова 10 зр., Гайда нотарь зъ Жовкви 1 зр., З. Садовскій зъ Городницѣ 11 зр. 20 кр., Иванъ Прийма зôбравъ въ Хировѣ въ домѣ о. Гладиловича въ день 50-лѣтного ювілею 51 зр. 43 кр., Климентій Роговиньскій купець зъ Бучача зôбравъ 18 зр. 89 кр, на котрî вложили Вп. пп. Коляновскій инспекторъ податковый 5 зр., Боцюркôвъ адъюнктъ судовый 1 зр., д-ръ Крижановскій 1 зр., Выдѣлъ Рады повѣтовои 5 зр., Угринъ адъюнктъ податковый 60 кр., Бубяо практикантъ скарбовый 50 кр., Рыбицкій практикантъ намѣстн. 50 кр., решта дрôбными складками, д-ръ Кароль Леваковскій 15 зр., Д-ръ Должицкій зъ Бродôвъ часть доходу зъ балю 15 зр, Скобельскій зъ Жукова 2 зр., Дирекція руского театру 10 зр. 16 кр., а то: зъ пушки театральнои въ Сокали 3 зр. 60 кр., п. Накрыйка зъ Сокаля давъ 3 зр., зъ пушки въ Мостахъ великихъ 1 зр. 50 кр.; зъ пушки въ „Народнôй Торговли" у Львовѣ 1 зр. 74 кр., зъ пушки у п. Шумана у Львовѣ 1 зр. 3 кр., д-ръ Дольницкій зъ Глинянъ 12 зр., о Теод. Гаморакъ въ Рожновѣ 8 зр. 30 кр., на котрî вложились: 4 зр. дрôбными датками вôдъ гостей празниковыхъ въ Рожновѣ и Трôйци, 1 зр. 10 кр. въ пушки въ „Народнôй Торговли" въ Снятинѣ, 1 зр. давъ п. Петрушевичь судья въ Заболотовѣ, 1 зр. о. Софр. Юревичь зъ Залуча и 1 зр. 20 кр. о. Т. Гаморакъ, Зенонъ Ганкевичь 30 зр.

— **При куреню заснувъ.** Декотрî люде мають поганый звычай курити въ лôжку передъ спанемъ. Якъ се небезпечно, свѣдчать двѣ пригоды, що недавно лучили ся. Оденъ молодый помôчникъ аптикарскій въ Пештѣ, котрый при куреню заснувъ, згорѣвъ въ огни, що занявъ ся вôдъ циґара. А въ Коморнѣ згорѣвъ недавно зъ тои самои причины Золтанъ Отто, маґістеръ фармаціѣ. Въ недѣлю бувъ вôнъ на довшôй прогульцѣ, по котрôй вечеромъ вернувъ утомленый. Поклавъ ся до лôжка и пôсля свого звычаю закуривъ собѣ папѣроса, але що бувъ дуже втомленый, то заразъ заснувъ. Запаленый папѣросъ выпавъ ему зъ руки и вôдъ того загорѣло ся лôжко. Нещасный збудивъ ся ажь тогды, коли лôжко горѣло и на нѣмъ бѣле. Вôнъ такъ тяжко попаривъ ся, що по двохъ дняхъ муки померъ у шпитали. Мавъ лише 24 роки.

† Посмертнî вѣсти.

— Марія зъ Курбасôвъ Фолисова, жена о. Йосифа Фолиса, сотрудника въ Бѣлôмъ Камени упокоила ся передвчера въ 24 ôмъ роцѣ житя.

Всячина

— **Колисане дѣтей.** Одна фахова часопись пише такъ: Буває неразъ, що до дитины, котра мае ледви пôвъ або найбôльше два роки, кличуть лѣкаря, бо она дôстала сильныхъ корчѣвъ, а родичѣ не знають вôдъ чого. Ажь лѣкареви удасть ся по довшôмъ выпытуваню дослѣдити причину. Показуе ся, що то пѣстунка або хто небудь, що ходить коло дитины, хотѣвъ єѣ успокоити и приспати та такъ єѣ сильно заколисувавъ, що дитинѣ ажь головка закрутилась и она дôстала вôдъ того корчѣвъ. То само буває, коли пѣстунка почувши яку музику скаче зъ дитиною и танцюе пôсля такту, доки ажь тымъ не закрутить дитинѣ головки, котра у неи вôдтакъ ажь повисне и дитина дôстане корчѣвъ, вôдъ котрыхъ може й умерти. Нехайже сихъ кôлька слôвъ будуть осторогою для родичѣвъ, що лишають маленькî дѣти на чужî руки.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 7 жовтня. За сербскими ґазетами подали були и деякî россійскî ґазеты вѣсть, що Австро-Угорщина ставить крѣпости надъ Лимомъ въ краяхъ окупованыхъ, щобы тымъ способомъ забезпечити собѣ дорогу на Солунь. Fremdenblatt дементуе ту вѣсть и каже, що она єсть простою выдумкою.

Римъ 7 жовтня. Деякî заграничнî часописи не перестають говорити о военныхъ приготовленяхъ Италіѣ. Вѣсти тî суть зовсѣмъ безосновнî, а найлѣпшій на то доказъ, що міністерство войны приказало розпустити значну часть войска зъ старшои бранки.

Новый-Йоркъ 7 жовтня. Вчера бомбардовано Ріо-Жанейро цѣлый день. Въ мѣстѣ страшенный переполохъ. Войско президента Пейзота допускає ся безмѣрныхъ убійствъ и рабункôвъ.

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Креховецкій

вôнъ и розбиравъ хемічно а зъ того показало ся, що въ нихъ було 81 процентъ вуглевои кислоты, около 5 проц. водня и 13 проц. багонного ґазу. Вôдтакъ змѣшавъ вôнъ однопроцентовый екстрактъ мяса зъ штучною мѣшаниною, т. зв. мѣшаниною Неґелього и въ тымъ самымъ намуломъ. Показало ся, що повстаючий теперь ґазъ мавъ вже иншій складъ: було въ нѣмъ 48 проц. вуглевои кислоты, 51 проц. водня и дрôбку багонного ґазу, слѣды сѣрководня и азоту. Зъ того вже видко, що пôсля того, яка єсть матерія, зъ котрои творять ся ґазы, єсть рôзнородный и складъ тыхъ ґазôвъ; въ нихъ буває разъ бôльше другій разъ менше вуглевои кислоты, котра при паленю ся ґазôвъ надає ихъ поломѣни бôльшу або меншу теплоту. Зъ того выходить дальше, що горѣюча поломѣнь блудныхъ огникôвъ може мати лишь зъ верха тоненьку ослону, котра горить, и не має вершка, бо ґазы пôдъ самымъ верхомъ не можуть добре зъ собою мѣшати ся.

Даменъ годувавъ штучно того баціля, що знаходить ся въ каждôй огородовôй земли и розбиравъ тî ґазы, якî той баціль вытворюе. Зъ того побачивъ вôнъ, що за каждый разъ въ тыхъ ґазахъ єсть вуглева кислота, воденъ и ґазъ багонный, хочь за каждый разъ въ иншôмъ складѣ. Вôнъ прийшовъ отже до того переконаня, що то властиво той баціль, котрый впрочôмъ знаходить ся всюды въ земли, єсть тымъ головнымъ чинникомъ, що вытворюе ґазъ багонный, що то вôнъ, такъ сказати бы, вытворюе блуднî огники. Той баціль не може жити тамъ, де менша теплота якъ 16 степенôвъ Цельзія, а зъ того выходить, що блуднî огники можуть повставати найчастѣйше лишь въ лѣтѣ и осени, бôльше на полудни, якъ на пôвночи. Той баціль може при сприяючихъ обставинахъ знаходити ся такожь въ поросѣ на улицяхъ и въ гною, та єсть всюды тамъ, де гниють трупы и падлина и заедно вытворюе ґазы, котрî можуть горѣти. Тымъ то поясняє ся, що блуднî огники можуть показувати ся такожь и на кладовищахъ.

При всѣмъ тôмъ позôстає ще неясна рѣчь, якъ можуть тî ґазы самî вôдъ себе запалювати ся; то може хиба ажь тогды наступити, коли при тыхъ ґазахъ творить ся цѣпка вôдмѣна фосфороводня, котрый повстає черезъ сильну редукцію. Настає отже пытане, чи той баціль може выкликувати ту редукцію. Даменъ каже, що то рѣчь можлива, бо всюды, де єсть звѣряча або ростинна матерія, єсть и фосфорова кислота, а згаданый баціль може вытворювати въ неи фосфороводень. Чи то дасть ся й штучно доказати, о тôмъ годѣ нинѣ сказати щось певного, то може рѣшити лишь хиба якійсь припадокъ, але зъ того всего все таки выходить, що нема нѣякои причины сумнѣвати ся о тôмъ, що блуднî огники показують ся дѣйстно въ природѣ и не суть лишь выдумкою чиись буйнои уявы.

Инсераты („оповѣщеня приватнû“) якъ для „Народнои Часописи“ такъ такожь для „Ґазеты Львôвскои“ принимає лишь „Бюро Дневникôвъ“ Людвика Пльона, при улици Короля Людвика ч. 9, де такожь знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.